Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряат-монголой ҮНЭН

№ 176 (4296)
1943 оной
АВГУСТЫН
29
воскресенье
Сан 20 мүнгөн

ЕКП(б)-гэй Областной Комитедэй, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын ГК-гэй орган

БАЙЛДААНАЙ ГАЗАР ДЭЭРЭ ОЛОҺОН ҮНДЭР НЭРЭ ТҮРЭ

Хүсэн түүгэлдэр ехэ буунуудай һэрлэгэр Москвамнай Харьковые сүлөөлөн Улаан Армийн шэн габьяата сэрэшүүдтэ салют хэндэсэ хүргэбэ. Советскэ городуудай түүгэлхи гэр бүлэдэ орэн ерэһэн Орёл, Белгород, Карачев, Харьковай нэрэнүүдые эдэ алдаргородуудые гитлеровскэ дээрэмшэдэй сүлөөлүүлэн суута дивизинүүдтэ олгобо.

«Белгородец», «Орловец», «Харьковец», «Карачевец» — эдэнэр хадаа городуд, Орёл, Харьков, Карачев шадарай Эхэ ороной үхэлэй дайсанда ехэ хатуу сохилтонуудые үзүүлэн сохилтоо үзүүлүүд мүн Орловско, Белгородскэ, Харьковска, Карачевска дивизинүүд Эхэ ороной түлөө байлдаануудта үндэр һайхан нэрэ түрэ олгоо, гансал героическа эрэлхэг баһалгаанай мэдэхэгүй зориг гаргаа тэдэ шэ, мүн сэбэр сарюун сэрэгэй мэргэжэлые эзэлүүлэ.

Гитлеровскэ «стратегиин» зүүнөөе «найй» һарагнуудэ гэжэ гэжэ нэрлэдэг байһан июль ба августда Улаан Армийн болон немецүүдтэй хэдэ хэдэн хэмгүй ехэ сохилтонуудые хэжэ, айхабтарсан белэдхэжэ ороһон добтолгыень һалгуулаад, мүнөө баруун тэбшэнь гэжэ, тэдэнэдэй һабарһаа советскэ зэрые сүлөөлжэ, тэдэнэртэ пользойтой гэзэлтэнүүдые ушаруулжа ябана.

Дайсанай гэзэлтэнүүд ехэ ба дахин бигэ шэрүүй. Дайсанай гэзэлтэнүүдэй байнууд байлдаануудай далайсхай ба немецүүдэй хүндеер диклдэн түхай тоо һонгроор хэлэжэ үгэ. Июлийн 5-һаа августын 20 хүртэр ороһон зунай байлдаануудай үедэ дайсанай сэрэгүүд советско-германска фронтдо дайсанай 4.600 самолёт, 4.000 гэмэ, 3.800 ехэ буу, 20.000 гүтэй автомашина үгы хэ. Гитлеровскэ миллионоо үсөөн бэшэ солдат ба офицерүүдэ алуулжа ба шэрэгдүүлжэ гэзэгэ. Тэрэ соо ороһоонь 10.000 үүнтэй алуулһан, 25.600-ыень пленнэ абтаһан байха юм, зүүнэр гайхабтар ехэ трофей буляан абта.

Зунай байлдаануудай ябаса соо дайсанай хадаа багэ бэхи бүхэнүүдэ гэгдэрэн шухэ ба шэхэлэ түлөөлөөн позициинүүдэ хэдышье табагдашагүй ашьеһаа алдажархёо. Зунай байлдаанууд эсэстэ Германи дотор тоо ехэ ноул сэшэргэн үтүрүүлэ.

Улаан Армийн амжалтануудтай болбол европын—континентийн дэрэ хөрөнгөтэй нэгэн үгы байһан ушэрта гитлеровскэ армийнүүдтэй урда урдаһан хаһаһан байлдаануудта түйлагдаа. Түрүүн шэнэ байлдаануудта сэргүүр талаар Армийн хадаа немецүүдтэ верхнэ дивизиинүүдэ хүсые харуулаа. Түрүүнэй зэргэлүүдтэ Орловскэ, Белгородскэ, Карачевска, Харьковска дивизинүүд нэрэтэй түрэгэйгээр сохилдоһон байха юм.

Советскэ ороН болбол орловец, белгородец, карачаевец, харьковецуудаа омоотой баясхалантайгаар угтан хараха. Эдэ үгэнүүд шэнэ, гайхамшагта ушкшажартай болоо. Энэнь хадаа сэрэгэй нэрэ түрын эгэл дэдэ шатые харуулна.

Карачев, Белгород, Орёл, Харьковай түүлее болһон байдаануудта Улаан Армийн шэнэ шанар шэнжэнь үзэгдэбэ. Шэн зориг, үүсхэл, мэхэтэ бодрлого хүчтэй манай арадай хэтын шэнжэ байгаа юм. Эдэнэр Эсэгэ ороной хамгаалгын дайнай түрүүшын удаһинүүдтэ үзэгдөө бэлэй. Гэбэшье дайнай түрүүшын удэ Улаан Армида үшөөл дүй дүршэл, һуралсаа, мэргэжэл дутамаг байгаа һэн.

Өөрынгөө дурасхаалга приказуудаа соо Верховно Главнокомандующа Советскэ Союзэй Маршал нүхэр Сталин болгонихон болзор соо боевой мэргэжэл шудалгаа абаха гэжэ бүхы боецүүдэнэ, бүхы командирнуудаа зөрөөн байна.

Иймэг вождь ба эхин полководецын үгэ Улаан Армийн арюун хуули болоо бэлэй. Үрэ дүнгүүдынь эли тодо. Сүлөөлөөн городуудайнгаа үндэр нэрэдэ хүрүүлэгдэн дивизинүүд шэрүүн хатуу һуригуули гараа.

Алдаршта Карачевска, Белгородскэ, Орловско, Харьковска дивизинүүдэй зам болбол бүхы Улаан Армийн зам, тэрэ үнэй эрэлхэг хатуу бэзэлгын зам мүн.

Эдэ дивизинүүдэнэ гансал фронт бэшэ, мүн тыншье һургаал абана. Оборонно ажэл дэрэ мүн фронт дэрэхи шэнэ тиишэ шэнжэ шанар хэрэгтэй.

Шэрүүн хатуу байдаануудта гарьтой ехэ амжалтануд туйлагдаа. Дайсан шуһаа гоожуулжа байна. Добтолгыень зоригынь хүчтэй. Резерванүүдынь бараагдажа байна. Гэбэшье галзуу үсөөн зантэй үшөөл эсэргүүсэнэ. Бидэнэр Улаан Армийн амжалтануудтай хэлэлцэдэг бэз һамааруулна бэшэбди.

Верховно Главнокомандующа Советскэ Союзэй Маршал нүхэр Сталин болгонихон дайшалхы эхэ һайн ябуулганууд тай түлөө Харьковые сүлөөлхэ операциуудта хабаадалсаһан бүхы сэрэгүүдтэ баясхалан хүргэбэ. Сэрэгүүдэй дайшалхы ябуулганууде үндэр һайнаар сэгэхэн ябаһал болбол манай сэрэгүүдые үшөө ехэ добтолгоо зоригоор далитуулан болгоожо, сэрэгэй мэргэжэлые сашадань дэшэлүүлхэ ябаһалда урялна, манай эхэ ороной нэрэ түрын түлөө шэнэ шэнэ баатаршалгануудта урялна.

(Августын 27-ой «Правдын» түрүү бэшэһэ).

Советскэ Информбюороһоо

Августын 27-ой оперативна мэдээсэл

Августын 27-ой туршада ХАРЬКОВҺАА баруугаар добтолжо ябаа манай сэрэгүүд зарим участогуудаа дээрэ 5-һаа 8 километр хүртэр урагшаа дабшаха зуураа хэдэн һуурин газарнуудые эзэлбэ. Хэдэн дахин гарһаа гарта ороһон КОТЕЛЬВА гэдэг районно центрые манай сэрэгүүд шэнээр эзэлбэ.

БРЯНСКҺАА урдуурхи оршондо манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэжэ, тэдэнэйнгээ эсэстэ дайсанай эсэргүүсэлтые нуга дараһан ба 20 гаран һуурин газарые, тэрэ тоодо СЕВСК городые эзэлһэн байна.

Донбасста, ВОРОШИЛОВГРАДҺАА баруун-урдуурхи оршондо, манай сэрэгүүд амжалтада добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ.

Фронтын бусад участогуудаа дээрэ манай сэрэгүүд дайшалхы тагнуул хээ.

Августын 26-ай туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтнуудаа дээрэ 63 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Агаарай байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 61 самолёт унагаагдаа

* * *

ХарьковҺаа баруугаар манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга дараа, добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, хэдэн һуурин газарнуудые эзэлбэ. Тэдэ һуурин газарнуудай түлөө болоһон байлдаануудта полк шахуу немецкэ ябган сэрэгүүд үгы хэгдэ. Н-скэ соединениин боецүүд Ахтырка городоо урдуур ба баруун-урдуур гурбан удэр соо болоһон байлдаануудта 2.000 гаран немецкэ солдат ба офицерые хүдажа, 76 танк, 13 хуягта машина ба 20 ехэ буу гэмтээһэн ба галдаһан байна. Дайсанһаа 16 танк, 27 хуягта машина, түмэрзамай 4 эшелон, эдеэ хоолой үйлдэл 2 склад ба бусад трофей буляан абтаа.

ХарьковҺаа урдуур манай сэрэгүүд дайсанай танкнуудаа ба ябган сэрэгүүдэй хатуу шанга контратаканууде сухариса сохёо. Удэр соо болоһон байлдаануудта 23 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн, дайсанай армиды хүсэн ехэхэн гэзэлтэдэ оруулагдаһан байна.

Советскэ боецүүд ба офицерүүд немецкэ булимтаргашадта эсэргүү тэмцэлдэ шэн зориг ба геройствын эрхим жишээ харуулна. Ахалагша сержант Руцкий гэгдэгдэн танк буудаха ехэ бүүгай расчёт нэгэ байлдаанда 2 немецкэ танк ба дайсанай хэдэн арбаад автоматчигуудые үгы хээ. Лейтенант Дмитриевэй танкова экипаж нэгэ һуурин газарай түлөө болоһон байлдаануудта 2 немецкэ танк, 6 автомашина үгы хэһэн ба ротоо шахуу гитлеровецүүдые үдэһэн байна.

БрянскҺаа урдуурхи оршондо манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэжэ, 20 гаран һуурин газарые, тэрэ тоодо Севск городые эзэлбэ.

Советскэ сэрэгүүд Севск городто добтолгые городой хойто ба урда зүүнөөнэ эхилһэн байна. Хүсэтэ артиллерийскэ ба авиационно бэлэдхэлэй үүдэлдэ манай частьнуудаа немецүүдэй хамгаалга руу сүмэрэн ороод, тэдэнэрэй үсэд шанга эсэргүүсэлтые нуга даража, урагшаа дабшаба. Мүн тэрэ үедэ Н-скэ соединениин боецүүд городые зүүнөөнь атаковалаа. Дайсан болбол манай ябган сэрэг, артиллери ба танкнуудай сохилтодо тэсэн тулажа шадаагүй. Хатуу шанга байлдаануудай үүдэлдэ советскэ частьнуудаа Севск городые эзэлһэн байна. Городой түлөө болоһон байлдаануудта 5.000 гаран немецкэ солдат ба офицер үгы хэгдэбэ. 700 гитлеровец плендэ абтаа. Трофей буляан абтаһан байна.

Манай авиаци газар дээрэхи сэрэгүүдэйнгээ добтолгые эдибхитэйгээр дэмжэбэ. Үлэрэй турша соо манай самолёдуудаа дайсанай сэрэгүүд ба позициинуудта гурба дахин хүсэтэ добтолгонуудые хэһэн байна. Авиациин сохилтонуудай эсэстэ немецүүд ехэ гэзэлтэнүүдтэ ороо. Агаарай байлдаануудта дайсанай 26 самолёт унагаатдаба.

★ Донбасста, ВорошиловградҺаа баруун-урдуур, манай сэрэгүүд амжалтата дайшалхы ябуулганууде хэдэнэйнгээ эсэстэ урашаа дабшаба. Н-скэ соединениин частьнуудаа 800 гитлеровецые үдэһэн ба 2 немецкэ танк, 11 ехэ буу, 34 пулемёт ба бомо хэрэгсэлнүүдэй склад буляан абаһан байна.

★ Баруун-Хойто фронтын нэгэ участок дээрэ немецкэ ябган сэрэг манай позициинуудые атаковалба. Советскэ боецүүд буудалга хэжэ, ротоо шахуу гитлеровецүүдые үгы хэ. Немецүүдэй хаяһан 8 пулемёт, 6 граната-мёт ба бусад буу эзэбсэг байлдаанай газар дээрэһээ түүгдэн абтаба.

★ Улаантугта Балтийска Флодой авиаци 3.000 тонно үһа түрихэ хэмжээтэй немецкэ транспорт ба дайсанай харуулай кораблие шэнгэзэбэ.

★ Витебскэ ба Вилейскэ областынуудай районуудта ябуулгаяа хэжэ байһан хэдэн белорусска партизанска отрядуудаа дайсанай харгы замые бандаргаха туршаа амжалтатайгаар ябуулганууда хэнэ. Хэдэн түмэрзамай ба шоссейнэ үүдэлдэ түүнэлэгдэ. Түмэрзамай томо станци дээрэ партизанууд ороло ба гаралгын бүхы стрелканүүдые, семафор ба сэрэгэй эдэлэ ашаанууудтай эшелониие үгы хэбэ. Түмэрзамай нүүдэ станци дээрэ грючитай, бомо хэрэгсэлнүүдтэй, эдеэ хоолтой ба мерилой тэжээлтэй немецкэ сэрэгэй складуудаа талдагдаа. Дайсанай 147 солдат плендэ абтаба. Ехэхэн трофей буляан абтаа. Полесскэ областьдо ябуулгаяа хэжэ байһан Ворошиловай нэрэмжэтэ отрядай партизанууд түмэрзамай станциин харуулда добтолбо. Немецүүд дээрээ ортоод, бутарса гүйлдэһэн байна. Дайсанай 142 солдат ба офицер плендэ абтаа. Советскэ патриодуудаа ехэхэн трофей буляан абаба.

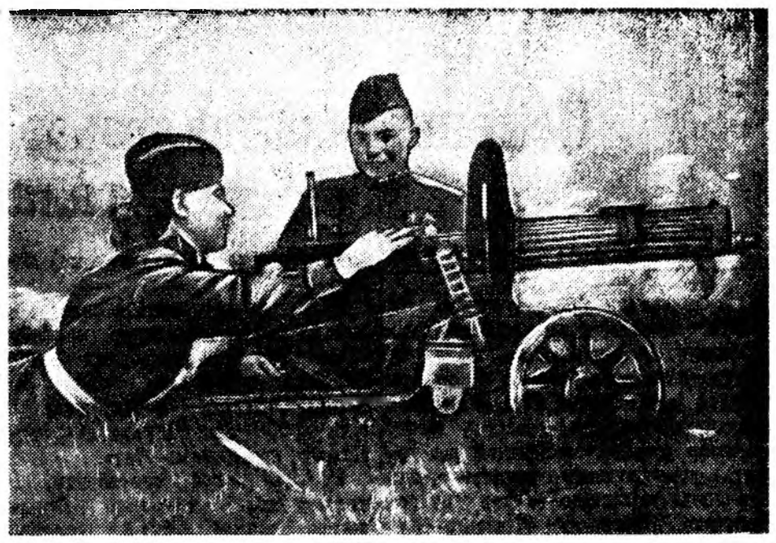

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.
*Московско комсомолка Шура **Окунёва** 1941 оной үбэл санын батальондо һайн дурааараа ороһон юм. Тэрэ болбол Улаан Одоной орден ба „Отвагын түлөө" медальяар шагнагдаһан байна.*
Шура Окунёвагай алба хэжэ байһан частьда һаяхан тэрээнэй дүү басаган Ася ерэжэ ороо.
*ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лейтенант Шура **Окунёва** (баруун гарһаа) өөрынгөө дүү басаган Асиие пулемёдоор буудалгада һургажа байна.*
И Пикманэй фото (ТАСС-эй фотохроникo).

ХУРЯАЛГЫН ФРОНТ ДЭЭРЭ

3.000 гаран пуд таряан тушаагдаа

Фронтынгоо түһада бүхы хүсэ шадалаа үгэжэ байһан колхозно таряшадай үнэн сэхэ ба хатуу шанга ажалаар тала үргэн таряалан дээрэ үндэр баян ургаса ургаһай. Улаан Армийн хүсэтэ дэмжэлтануудаар зоригжоһон колхознууд газарһаа гараһан бүхы ургасаяа нэгэшье үрэ эдеэ гэзэнтүйгээр болзор доторынь хуряажа, түрэнэйнгээ урдахи арюун уялгаяа дүүргэхэ тэмсэл удэрнөө удэртэ үргэдхэжэ байна.

Эдэнь аймагай олонхи колхозуудаа Улаан Армийнгаа түүхэтэ добтолгонуудтань харюу болгон шэнэ ургаса хуряалгада хамаг хүсэеэ табижа, сэрэгэй эмхи журам ба ажал хүдэлмэриин эрид шанга габшагайшалганууде таргана.

Аймагай бүхы таряалан дээрэ 9.346 гектар ороһото культура хуряагдаһан ба шэнэ ургасын 3.000-һаа дээшэ пуд таряан үүрэндэ тушаагдаа. Аймагай түрүүн колхозуудые абажа үзэбэл. Доодо-Бургалтайн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбиков), Дэрэстэйн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамбаев, парторганизациин секретарь нүхэр Цыренов), Туй сомоной Каландарашвиллиин нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Симонов, парторганизациин секретарь нүхэр Зайцев) таряахуряалгын хүдэлмэриие эрхим жишээтэйгээр ябуулна.

Доодо-Бургалтайн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ВКП(б)-гэй Обкомой ба Совнаркомой дамжуулгын Улаан Туг барюулагдаба.

Дэрэстэйн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан Туг барюулагдаһан ба Каландарашвиллиин нэрэмжэтэ колхоздо Нскэ частиин Улаан Гвардиин дамжуулгын Улаан Туг барюулагдаһан байна.

ХОРИДО ХОЖОМДОҺООР

ХОРИ, августын 28. **(Манай тусхай корреспондентнэ телефоноор).** Хахад һүүнийн хойто тээ бидэнэр Ашангын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряалан дээрэ ерэбэбди. Буурал толгойтой үбгэн нитэжэ хөөрэбэ: «Энэ жилдэ ургасамнай элбэг байн, тэрээнэ шанартайгаар саг соонь хуряахын түлөө бүлтадаа гараабди». Үнэндөөшье Ашангын тэрэ колхозой үбгэд, үүгшэд, үхибүүд бүлтадаа хүдэлмэришэ хүдэр гарай хүсэ нэгэдэн элбэг ургасаа хуряажа байна. Мүнөө 400 гаран гектар хадахатайгаа хамта боожо, бухаллажа, соможо, сохижо байха юм.

Хэрбээ Хориин аймагай бусад колхозуудаа нимэ эмхитэй бүтээсэтэйгээр ажаллаа хадаа түсэбэйнгөө нурбанайнь нэгэ хубиие сохом дүүргээд байха артатай байгаа.

Гэбэшье зарим хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүй, манай баатарлиг сэрэшүүдэй амжалтата добтолгоор ургаһан арад ниитын эмхи хүдэлөөниие толгойлжо шадаагүй байһан дээрэһээнь бүхыдөө энэ аймаг гөөгдэжэ ябана.

Һаяхан ВКП(б)-гэй айкомой бюро болобо. «Пламя» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Казазаевта нитөөр амһуулһан ба Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Жамсуевта уридшалан һануулһан байна. Эдэ артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ургаса таряанайнгаа эдеэшэжэ болоһоншье һаань унжагайржа, нобшоржо, хүн зоноо хүтэлбэрилэн толгойлжо шадаагүй байһанайнь эсэстэ гүрэндэ харша ябадал гаржа байна гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой бюро тэмдэглэбэ.

ССР Союзай Совнаркомдо ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

Немецкэ эзэмдэлгэнээ сүлөөлэгдэнэн районуудтахи ажахые нэргээн бодхоохо талаар хойшолуулшагүй хэмжээнүүд тухай

VIII. Түмэрзамай вокзал, станци, зам шадарай будка ба түмэрзамай бусад барилгануудые нэргээхэ хэмжээнүүд тухай

Үргэлжэлэл. Эхиниинь августын 25-ай, 27-ой ба 28-ай „Б.-М. Үнэндэ")

1. Дайсанһаа сүлөөлэгдэһэн түмэр харгынуудаа дээгүүр түмэр зам, вокзал, замай ба хүнэй һууха гэр байрануудые түргэнөөр нэргээхэ ба бариха ябадалые НКПС-эй ба нютагай партийна ба советскэ эмхи зургааануудай хойшолуулшагүй зоригто гэжэ тоолохо.

2. НКПС-ые уялгалха гэбэл:

а) зарим хубинь һандаргаһан вокзальна, замай ба хүнэй һууха гэр байрануудые нэргээхэ ба тааруу болгохо хүдэлмэрие, мүн тэрэшэлэн саг зуурын станционно соморхон байрануудые ба хүнэй һууха гэрнүүдые (иимэ барилганууда бүримүүнэ һандаргагдашаһан газарта) бүхы дээрээ—112 станционно байра, хүнэй һууха 520.000 кубическа метр гэр байрануудые, зам шадарай 1.157 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 1.703 будка, бариха ябадалые 1944 оной январиин 1 хүртэр үйлдэхэ, тэрэ тоодо харгы худар:

Калининска түмэр зам худар—Ржев станци дээрэ саг зуурын пассажирска байра, 16 станци дээрэ пассажирска байра, хүнэй һууха 20.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 62 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 76 будка;

Баруун түмэр зам худар—Вязьма, Гжатск, Новодугинская гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, хүнэй һууха 25.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 39 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 42 будка;

Дзержинскийн нэрэмжэтэ түмэр зам худар—Орёл ба Курск станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, 9 станци дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 30.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 65 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 90 будка;

Москвско—Донбасска түмэр зам худар—Касторная ба Валуйки гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд 7 станци дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 75.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 168 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 180 будка,

Хойто-Донецкэ түмэр зам худар—Купянск ба Ворошиловград гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, станцинууд дээрэ хүнэй һууха 25.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 68 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 110 будка;

Зүүн-Урдахи түмэр зам худар—Сталинград, Воронеж, Лихая, Лиски ба Шахтная гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, 15 станцинууд дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 90.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 130 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 235 будка;

Ворошиловай нэрэмжэтэ түмэр зам худар—Ростов, Тихорецкая, Кавказская, Краснодар, Армавир ба Ворошиловск гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, 25 станцинууд дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 90.000 квадратна метр талматай байрануд, зам шадарай 240 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 375 будка;

Орджоникидзын нэрэмжэтэ түмэр зам худар Минеральные воды, Прохладная, Невинномысская гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, 9 станцинууд дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 25.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 77 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 125 будка;

Октябрьска түмэр зам худар—Бологое, М. Вышер ба Клин гэдэг станцинууд дээгүүр саг зуурын пассажирска байрануд, хүнэй һууха 50.000 квадратна метр талмайтай байра, зам шадарай 92 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 95 будка;

Московско—Кировскэ түмэр зам худар—9 станцинууд дээрэ пассажирска байрануд, 25.000 квадратна метр хүртэр талмайтай хүнэй һууха байрануд, зам шадарай 92 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 120 будка;

Урда зүүн түмэр зам худар—Белгород гэдэг станци дээрэ саг зуурын пассажирска байрануд, Готня, Богодухов ба Ржев гэдэг станцинууд дээрэ пассажирска байрануд, хүнэй һууха 20.000 квадратна метр талмайтай 20.000 байрануд, зам шадарай 58 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 70 будка;

Кировскэ түмэр зам худар—Мурманск, Кандалакша ба Кировск гэдэг станцинууд дээрэ саг зуурын пассажирска байра, хүнэй һууха 40.000 квадратна метр талмайтай байрануд, зам шадарай 50 казарма ба хахад казарманууд, зам шадарай 60 будка;

Хойто түмэр зам худар—50.000 квадратна метр талмайтай хүнэй һууха байрануд, зам шадарай 16 казарма ба хахад казарма, зам шадарай 25 будка;

б) инженерно-техническэ составаар, барилгын түхеэрэлгэнүүдэй главна хэрэгсэлнүүдээр хүсэлдүүлэн комплектовалжа «а» пункт соо заагдаһан хартынууд дээрэ барилгын-нэргээлгын управленинүүдые эмхидхахэ ябадалые августын 25 хүртэр дүүргэхэ;

в) барилгые хүдэлмэришэдэй хүсөөр хангахын тулада барилгын управленийн начальникай мэдэлдэ эльгээхэ тэбэл: Калининска харгыда—НКПС-эй 3 батальон түмэрзамай сэрэгүүдые, Баруун харгыда—НКПС-эй 4 батальон түмэрзамай сэрэгүүдые, Дзержинскийн нэрэмжэтэ түмэр замда—НКПС-эй 2 батальон түмэр замай сэрэгүүдые, Московско—Донбасска харгыда 101-дэхи байгуулалтын 1.000 хүниие эльгээхэ, Зүүн-Урдахи түмэр замда НКПС-эй түмэрзамай сэрэгүүдэй, 45-дахи бригадын 2 батальониие, 16 номерой головной заһабарилгын поездые ба 109 номерой барилгын-монтажна поездые; Октябрьска харгыда—НКПС-эй 2 батальон түмэрзамай сэрэгүүдые ба Московско—Киевскэ харгыда—НКПС-эй 2 батальон түмэрзамай сэрэгүүдые, Батальонуудые хүсэд комплектээрынь ябуулха, тэрээнһээ гадна заагдаһан хүдэлмэринүүдтэ НКПС-эй түмэр замай сэрэгүүдэй 3 запас полкые саг зуураар хэрэглэхые НКПС-тэ зүбшөөрхэ;

г) вокзалай дэбисхэр газарые, вокзал шадарай талмай ба посёлогуудые гэр барилгануудай һандархай хубинуудаа ба хог богуудһаа энэ оной сентябриин 15 хүртэр сэбэрлэхэ, мүн тэрэшэлэн барилгада хэрэглэхын тулада һандархай гэр барилгануудһаа түүжэ абаһан материалнуудые сортолон илгаха;

д) нютагай барилгын материалнуудые үргэнөөр хэрэглэжэ, сомор станционно ба хүнэй һууха гэр байрануудые бариха типовой проектнүүдээр барилгын-нэргээлгын управленинүүдые энэ оной сентябриин 1 хүртэр ханга-ха.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Манай авиаци Полтава, Краматорская гэдэг түмэрзамай узелнуудта ба дайсанай аэродромуудта добтолбо

Августын 26-ай һүни манай авиаци Полтава ба Краматорская гэдэг түмэрзамай узелнууд дээрэ немецкэ сэрэгэй эшелонуудые бомбодобо. Бомбодолгын үедэ түймэрнүүд гараһан ба хүсэтэ үдэрэлгэнүүд болоһон байна.

Мүн тэрэ һүни манай авиаци немецкэ самолёдуудай ехэхэн бөөгнэрэлтэй байһан дайсанай аэродромуудта добтолго хабэ. Самолёдуудай байдаг газарта бомбонууд тэбэгдэн ябадал тэмдэглэгдэ. Нэгэ аэродром дээрэ ехэ хүсэтэ тэлэрэлгэ болгоной һүүлээр олон газарта түймэр гараһан байна.

Манай авиаци Харьковаа урдуур ба баруун-урдуур байһан немецкэ сэрэгүүдэй, дайсанай танк ба автомашинануудай бөөгнэрэлгэнүүдтэ сохилто хэхэ ябадалаа үргэлжэлүүлбэ.

Манай самолёдуд бүлтадаа өөнэдынгөө аэродромуудта бусажа ерэ.

Украинска ба ородой артистнууд Харьков мордобо

Суута украинска ба ородой артистнууд — СССР-эй арадай артистка Литвиненко-Вольгемут, УССР-эй арадай артистнууд Паторжинский ба Шумский, УССР-эй габьяата артист Лаптев, СССР-эй арадай артист Козловский, РСФСР-эй габьяата артистка Лепешинская, дуушад Руденко, Масленников гэгшэд концерт харуулхаяа Москвада ба Харьков мордобо. Дунда Азиһаа ерэһэн Киевскэ гүрэнэй Франкын нэрэмжэтэ театрын артистнуудай бригада мүн тиишэ эльгээгдээ. (ТАСС).

Монголдо һууһан советскэ эхэнэрнүүд эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд ба тэдээнэй бүлэнэртэ туһална

Улан-Батор хотодохи Ленинэй нэрэмжэтэ клубай дэргэдэ «Советскэ гражданинуудай центральна совет» гэжэ нэрэтэй организаци бии юм. Энэ организаци болбол Советскэ Союзай эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үдэрнүүдтэ фронтдо туһалхатаалаар айхабтар ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Һаяхан Улан-Батор хотодоо түүхэ Е. Н Гарюнова, О. И. Певзнер, Н. Е. Иванова, Х. И. ПораШова ба О. П Фалькова гэгшэдээ бүридэһэн делегаци Улан-Удэдэ ерэбэ. Энэ делегаци дадаа Улан-Удэдэ байһан эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадажа инвалид болоһон улаан сэрэгүүдтэ эдеэ хоолой ба эд бүдэй зүйлнүүд бэлэгтэйгээр хөөр автомашина асарба. Энэ бэлэг сэлтэнүүд соонь 400 килограмм тоһон, 400 килограмм крупа, 111 килограмм сахар, эрэ хүнэй ба үхибүүдэй 200 гар гутал ба элдэб олон хубсаһан ба ондоо зүйлнүүдые бэлэг болгон асарба.

Эдэнэр хэдэн олон эмнэлгын учреждениндтэ ерэжэ ехэ халуун дулаанаар ба цинаг дуратайгаар угтагдаһан байна.

ССР Союзай Совнаркомдо ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

Немецкэ эзэмдэлгэнээ сүлөөлэгдэнэн районуудтахи ажахые нэргээн бодхоохо талаар хойшолуулшагүй хэмжээнүүд тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

3. Хүдэлмэрийн дутаһан хүсэн ба нютагай барилгын материалнуудаар барилгануудые хангаха хэрэгтэ практическа туһалажа үзүүлхын тулада ГОКО-тэй этигэмжэтэн болгон крайисполкомуудай (область, хизаарай дэбхэр газар дээрэхи түмэрзамай участогуудта) түрүүлэгшэдые томилхо гэбэл: Калининска областьдо—нүхэр Старо-торжские, Смоленскэ областьдо—нүхэр Мельниковые, Ленинградска областьдо—нүхэр Соловьёвые, Курска областьдо—нүхэр Волчковые, Орловско областьдо—нүхэр Ромашинние, Ворошиловградска областьдо—нүхэр Шевченкые, Воронежско областьдо—нүхэр Васильевые, Сталинградска областьдо—нүхэр Зименковые, Тульска областьдо—нүхэр Батамировые, Краснодарска хизаарта—Тюляевые, Ставропольска хизаарта—Шадринние, Ростовско областьдо—нүхэр Кипаренкые, Харьковска областьдо—нүхэр Жилые ба Карело-Финскэ ССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэ—нүхэр Прокконеные.

Хэхэ хүдэлмэрийн ехэ багын хирээр нютагай арад зонһоо татан абаха хүдэлмэрийн хүсэнүүдэй хэрэглэгдэхэ тоое область, хизаар ба республикынгаа хизаар соо 10 хонопой болзорто харгын начальнигууд ба барилгын-һэргээлгын управлениин начальнигуудтай хамта толгойлые ГОКО-гэй этигэмжэтэндэ даалгаха.

Энэ тогтоолой 1-дэхи пункт соо тогтоогдоһон түдэлмэринүүдые дүүргэхэ хүртэр болзортойгоор хэрэглэгдэхэ тосто хүдэлмэрийн хүсэнүүдые татан абахые облкрайисполкомуудай түрүүлэгшэнүүдтэ ба КФ ССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэдэ үзүүшөөргэ.

4. Сентябрь—декабриин туршада НКПС-тэ һара бүри 4 квартирна стандартна модон гэрнүүдые адли адли партинуудаар тушаан үгэжэ байхые СССР-эй Наркомстройматериалые ба СССР-эй Наркомлесые, тэрэ тоодо 100-е тушаахые Наркомлестройматериалые ба 60-ые тушаахые Наркомлесые үилгалха.

5. Энэ оной сентябрь—октябриин туршада импортын адуунһаа 3.000 мори НКПС-тэ таһалан үгэхые Наркомвнешторгые, эдэ мориды зөөхэ ябадалые хангахые НКПС-ые үилгалха.

6. Һэргээн бодхоохо хүдэлмэринүүдэй хэгдэхэ районуудта модоной бэлэдхэл дэлгэрүүлхые НКПС-ые үилгалха.

Эдэ районуудта зөөхэдэ дүтэ газарта барилгын модо элбэгтэй ой модо НКПС-тэ таһалан үгэхые СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Главлесохраные үилгалха.

7. Һэргээн бодхоохо хүдэлмэридэ түсхай хэрэглэхээр баталгаатай фондын саада тээ 400 тонно хадаһа адли адли хүбинуудаар 1943 оной декабриин 1 хүртэр НКПС-тэ тушаахые Наркомчермедые үилгалха.

8. СССР-эй Наркомстройматериалые үилгалха гэбэл:

а) 1943 оной декабриин 1 хүртэр НКПС-эй модон материалһаа сентябрьһаа эхилжэ һара бүри адли адли хүбинуудаар 150 мянган квадратна метр столярна боумэнүүдые (сонхын перешлет, коробко ба үүдэнүүдые) бүтээхэ;

б) Шуровска цементнэ заводой нэгэ линиин бүхы продукциие сентябриин 1-һээ 1943 оной декабриин 1 хүртэр НКПС-тэ шэлжүүлэн үгэхэ. НКПС болбол өөрынгөө фондынуудһаа һара бүри 5.000 тонно шулуу нүүрһэ тэрэ заводто шэлжүүлэн үгэхэ.

г) 1943 оной сентябриин 1-һээ эхилээд жэлэй дүүрэтэр Курловско шэлэй заводой бүхы продукциие НКПС-тэ шэлжүүлэн үгэхэ. НКПС болбол өөрынгөө фондынуудһаа Курловско заводто һара бүри 12.000 кубометр түлеэ буулган үгэхэ.

9. 1943 оной IV-дэхи кварталда НКПС-тэ 200.000 квадратна метр шифер таһалан үгэхые СССР-эй Госпланние үилгалха.

10. Облисполкомуудые үилгалха гэбэл:

а) сентябриин 1 түртэр Куровско цементнэ заводто зорюулжа 800 хүдэлмэришэнние Рязанска областьһоо татаха.

б) сентябриин 1 хүртэр Наркомстройматериалда үгэхөөр 150 хүдэлмэришэнние Пензенскэ областьһоо татаха;

в) Курловско шэлэй заводто үгэхөөр сентябриин 1 хүртэр 300 хүдэлмэришэнние Ивановска областьһоо татаха.

11. Иигэжэ үилгалха:

а) НКПС-эй талаар тогтоогдоһон фондын саада тээ сентябрь һарада Плесецкэ ба Усть-Шоношско комбинатуудһаа 25.000 кубометр монсогор модо тээжэ ябүүлхые СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Главснаблесые.

Эдэ модонуудые ашахадань хүдэлмэришэдэй хүсөөр НКПС-тэ туһаламжа үзүүлхэ;

б) Баталагдаһан түсэбэй саада тээ 5.000 кубометр монсогор модо Краснодарлесэй талаар НКПС-тэ тушааха ябадалые хангахые СССР-эй Наркомлесые.

в) заагдаһан хүдэлмэридэ түсхай зорилготойгоор 85.000 кубометр монсогор модо ба 15.000 кубометр хюрөөгдэһэн модо таһалан илгаха ябадалые 1943 оной IV-дэхи кварталайнгаа хүбаарилгын түсэб соо хараалхые СССР-эй Госпланние ба СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Главснаблесые.

12. Нютагай арад зонһоо татагдаһан хүдэлмэришэдые фронт шадарай түмэрзамуудай хүдэлмэришэдтэй адли нормоор хангахые һэргээн бодхоохо хүдэлмэридэ хүн зонние татаһан зохихо хизаар ба областьнуудай исполкомуудай түрүүлэгшэнэрые ба СССР-эй Наркомторгые үилгалха.

13. НКПС-тэ хабаатай модые НКПС-эй эриһэн хэмжээтэ модые бүхыцэнь Лужска ба Усть-Шоношско лесобазаар дамжуулжа таһаралтатүйгөөр бүүлгаха ябадалые хангахые СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Главснаблесые үилгалха.

14. Баталагдаһан зөөлгын түсэбээгадуур һэргээн бодхоохо хүдэлмэридэ материалнуудые зөөхые ба түс хүдэлмэрние НКПС-эй онсо гаргашын сметэһээ мүнгэ табижа хангахые НКПС-тэ үзүүшөөрхэ.

IX. Түмэрзамай транспортын линейнэ хүдэлмэрилэгшэдтэ бууса шадарай газар таһалан үгэхэ ба тэдэнэрые хүдөө-ажахын продуктнуудай уялгата тушаалгаһаа сүлөөлхэ тухай

1. Хүдөө нютагуудта колхозуудай газар дээрэ һуужа байһан ба немецкэ эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэгдэһэн ба фронт шадарай түмэр замууд дээгүүр хүдэлмэрилжэ байһан түмэрзамай транспортын хүдэлмэришэд ба албахаагшад барилгануудаараа өөрөөлгэдэһэн талмайтаа оролсуулаад 0,15 гектарһаа үлүү бэшэ хэмжээтэй бууса шадарай газарые нэгэ бүлэ бүридэ эдлэхэ гэжэ тогтоохо.

2. Поезднуудай ябалгатай холбогдоһон түмэрзамай транспортын линейнэ хүдэлмэрилэгшэдтэ,—паровозно депо ба паровозно таһагуудай, вагонно участогуудай, вагонно депо ба вамай дестанциин вагоноремонтно пунктнуудай, околотконуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, ябалгын таһагуудай, станциин ба кондукторска бригадын хэлхээ-холбоной дистанциин, ашаанай албанай хүдэлмэришэдтэ түмэр зам шадарай хабаата газарһаа ба үрэнэй фондын сүлөө газарһаа 0.5 гектар үүртэр тэгшанай газар ба нэгэ гектар хүртэр сэбшалангай газар таһалан үгэхые облисполкомуудта, крайисполкомуудта ба совнаркомуудта зүбшөөрхэ.

Түмэр замда хабаатай вуруу газарай участок дээрэ түрүүшын ээлжээндэ түмэрзамай транспортын хүдэлмэрилэгшэдтэ газар хубаагдаха гэжэ тогтоохо.

3. Эдлэхээр таһалуулан хабаһан газарайнгаа участок дээрэ өөрынгөө дүраар хүдөө-ажахын ямаршье культурыг тарилга хэхые түмэрзамай транспортын хүдэлмэришэд ба албахаагшадта зүбшөөрхэ.

4. Энэ тогтоолоор заагдаһан нормын сүлөөр газарай участок эдлэжэ байһан түмэрзамай транспортын хүдэлмэришэд ба албахаагшадые үрэндэ хүдөө-ажахын продуктнуудые үилгата сүлөөр тушааха ябадалһаа, мүн тэрэшэлэн өөрынгөө үмсэдэ байһан шамэтэ малһаа һү мяха тушааха ябадалһаа ба 1943 ба 1944 онуудта хүдөө-ажахын налогһоо сүлөөлхэ.

5. Овощно культурын үрһэ, поршоонхо ба шубуу хүдэлдэн абахадань түмэрзамай транспортын хүдэлмэришэд ба албахаагшадта туһаламжа үзүүлхые СССР-эй Наркомзем, облисполкомууд, крайисполкомууд ба республикануудай совнаркомуудые үилгалха.

Түмэрзамайхиттэ таһалан үгэхэ овощно культурын үрһэ, поршоонхо ба шубуунуудай тоое СССР-эй Наркомзем ба НКПС хоёр хамтаран тогтоохо.

6. 1943 ондо бүхы дээрээ 10 миллион түхэриг хүртэр суммэтайгаар үмсын гэр байрын барилгада 7 жэлэй болзортойгоор фронт шадарай харгынуудай түмэрзамайхидта 10.000 түхэриг хүртэр зээли үгэхэ гэжэ Сберкобанкые үилгалха.

Хүнэй һууха үмсын гэр байрын барилгада нютагай барилгын материалнуудые үгэхын талаар түмэрзамайхидта туһаламжа үзүүлхые НКПС-ые, крайоблисполкомуудые үилгалха.

7. Энэ тогтоол соо дурсагдаһан хүдэлмэринүүдые хангахын талаар НКПС-эй барилгын-һэргээлгын управлениннүүдтэ адли болохо туһаламжа үзүүлхые Карело-Финскэ ССР-эй КП(б)-гэй ЦК-е, ВКП(б)-гэй Ставропольска ба Краснодарска крайкомуудые, ВКП(б)-гэй Калининска, Орловско, Смоленскэ, Тульска, Сталинградска, Московско, Воронежско, Курска, Ростовско, Ворошиловградска, Харьковска ба Ленинградска өбкомуудые үилгалха.

X. Улаан армиин сэрэгшүүдэй ба эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай партизануудай үхибүүдтэ, мүн тэрэшэлэн немецкэ эзэмдэгшэдэй гараар эхэ эсэгэеэ нүгшүүлһэн үнэшэн үхибүүдтэ--суворовско сэрэгэй училищи, тусхай ремесленнэ училищи, үхибүүдэй тусхай байшан ба үхибүүдые абаха-хубаарилха газарнуудые эмхидхэхэ тухай

1. Улаан Армиин сэрэгшүүдэй ба Эхэ ороноо хамгаалгын дайнай партизануудай үхибүүдые, мүн тэрэшэлэн немецкэ эзэмдэгшэдэй гараар нүгшэһэн совеһтэй ба партийна хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдэлмэришэд ба колхозчинуудай үхибүүдые байрадуулха, һургаха ба хүмүүжүүлэхын тулада Краснодарска, Ставропольска хизаарнуудта, Ростовско, Сталинградска, Ворошиловградска Воронежско, Харьковска, Курска, Орловско, Смоленскэ ба Калининска областьнуудэй эмхидхэхэ гэбэл:

а) хүмүүжүүлэгдэгшэдтэ хаамал пансионтойгоор, 7 жэлэй болзороор һургаха бүхы дээрээ 4.500 хүнние, түс бүридээ 500 хүнние һургаха. хуушан кадетска корпусуудай яжатай 9 суворовско сэрэгэй училищи;

б) бүхы дээрээ 9.200 хүнние түрбэн жэлээр һургаха, түс бүридээ 400 хүнние һургаха 23 тусхай ремесленнэ училищи. тэрэ тоодо хүбүүдэй 12 училищи, ба басагадай 11 училищи;

в) бүхы дээрээ 16.300 хүмүүжүүлэгдэгшэдтэй хүүгэдэй тусхай байшан ба 1.750 үхибүүдэй, нялха хүүгэдэй байшан;

г) 2.000 хүүгэдые абаха ба хубаарилха 29 газар.

Дээрэ заагдаһан бүхы эмхи газарнуудые НКО, ажалай резервнүүдэй Главна Управленни, РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросс, СССР-эй НКВД ба Наркомздравай смметээр үүрэнэй гаргаша дээрэ абаха.

СУВОРОВСКО СЭРЭГЭЙ УЧИЛИЩИНУУД ТУХАЙ

2. НКО-е үилгалха гэбэл:

а) 1943 оной октябриин 1-һээ декабриин 1 хүртэр эмхидхэн тогтоохо:

Майкоп городто—Краснодарска суворовско сэрэгэй училищи;

Новочеркасск городто—Новочеркасска суворовско сэрэгэй училищи;

Астрхань городто—Сталинградска суворовско сэрэгэй училищи;

Воронеж городто—Воронежско суворовско сэрэгэй училищи;

Чугуев городто—Харьковска суворовско сэрэгэй училищи;

Курск городто—Курска суворовско сэрэгэй училищи;

Елец городто—Орловско суворовско сэрэгэй училищи;

Калинин городто—Калининска суворовско сэрэгэй училищи;

Ставрополь городто—Ставропольска суворовско сэрэгэй училищи;

б) энэ оной октябриин 1 хүртэр суворовско сэрэгэй училищи. һуралсалай программа ба түсэбүүд тухай дүрим ба штадуудые зохёоохо ба хэблэхэ, түс һуригуулние хүтэлбэрилхы кадрнуудаар, тогтомол офицерска, педагогическа ба бусад персоналнуудаар комплектовалха.

3. Суворовско сэрэгэй училищи болбол офицерска нэрэ зэргэ олохо сэрэгэй албанда үхибүүдые бэлэдхэжэ, тэдэнэрые юрэнхы дүнда һургуулитай болгохо зорилготой гэжэ тогтоохо.

Суворовско сэрэгэй училищита 7 жэлэй болзороор һурахаар хүмүүжүүлэгдэгшэд болбол 10 наһатанһаа абтаха гэжэ тогтоохо.

Суворовско сэрэгэй училищинуудай дэргэдэ класс бүридэ жэлэй болзороор һургалаг младша ба ээдэ бэлэдхэлэй классуудые эмхидхэхэ. Бэлэдхэлэй классуудта 8-һаа 10 хүртэр наһатай үхибүүдые абаха.

Суворовско сэрэгэй училищинуудай ба бэлэдхэлэй классуудай хүмүүжүүлэгдэгшэд тэдэ классууд ба училищинуудайнгаа хажуудта тогтон байрлажа, үрэнэй гаргаша дээрэ хүсэд хаамал пансионто байха гэжэ тогтоохо.

4. 1943 ондо бүхы суворовско сэрэгэй училищинуудые нэгэ доро хүсэд комплектовалха зорилготойгоор тусхай зүйл болгожо 10-һаа 13 хүртэрхи наһанай дүрбэн үхибүүдые абаха.

5. НКО-е үилгалха гэбэл:

а) энэ оной октябриин 1 хүртэр зохихо байрануудые суворовско сэрэгэй училищиин. дислокациин пунктнуудта илган үгэхэ ба заһабарилха;

б) суворовско сэрэгэй училищиин хүмүүжүүлэгдэгшэдэй формын янза түхэлые зохёогоод. сентябриин 15 хүртэр СССР-эй СНК-гэй баталамжада табиха.

6. Улаан Армиин сэрэгэй һуралсалай заведениннүүдэй состав соо суворовско сэрэгэй училищинуудай таһатые эмхидхэн тогтоохые суворовско сэрэгэй училищинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ зүбшөөрхэ.

ТУСХАЙ РЕМЕСЛЕННЭ УЧИЛИЩИНУУД ТУХАЙ

7. 1943 оной сентябрь—ноябриин туршада тусхай ремесленнэ училищинуудые эмхидхэхые СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи ажалай резервнүүдэй Главна Управлениие үилгалха гэбэл:

Краснодарска хизаарта—хоёр ремесленнэ училищи нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—хэлхээ-холбоошодой;

Ставропольска хизаарта—хоёр ремесленнэ училищи нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—хэлхээ-холбоошодой;

Ростовско областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—радиогой хэрэгэй;

Сталинградска областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—энергетигүүдэй;

Ворошиловградска областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—металлистнуудай;

Воронежско областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—хэлхээ-холбоошодой;

Харьковска областьдо—гурбан ремесленнэ училищи, эдэ-энь хүбүүдтэ нэгэ металлистнуудай ба нэгэ энергетигүүдэй, басагадта,—нэгэ радиогой хэрэгэй;

Орловско областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—столярна хэрэгэй, нүгөөдэнь басагадта—оёдолшодой;

Курска областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—металлистнуудай, нүгөөдэнь басагадта—хэлхээ-холбоошодой;

Калининска областьдо—хоёр ремесленнэ училищи, нэгэниинь хүбүүдтэ—столярна хэрэгэй, нүгөөдэнь басагадта—оёдолшодой.

8. Тусхай ремесленнэ училищинуудта 12—13 наһатай үхибүүд дүрбэн жэлэй һураха болзортойгоор абтаха гэжэ тогтоохо.

Тусхай ремесленнэ училищинуудта һураашад үйлэдбэрийн мэргэжэлтэй гална дүнда һургуулиин 7 классаа доошо бэшэ һургуулитай болохо ёһотой.

9. Тусхай ремесленнэ училищинуудай ниитын байрануудыг, һурадсалай классууд ба һурадсалай мастерскойнуудта хэрэгтэй байрануудыень үлэмжэ таатай зохид ба бүрин бүтэн үлэһэн барилгануудай тоohоо энэ оной сентябриин 15-һаа хойно бэшээр ажалай резервнүүдэй Главна Управленидэ таһалан үгэхые ба тэрэшэлэн тэдэ байрануудые заһабарилха ба зохёон тааруулхадь хэрэглэгдэхэ барилгын материалые таһалан үгэхые ВКП(б)-гэй обком ба крайкомуудай 1-дэхи секретарьнуудые болон обл(край) исполкомуудай түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

Тэдэ байрануудые заһабарилха ба зохёон тааруулхын тулада зохихо область ба хизаарнуудта мүнөө бии байһан ремесленнэ училищинууд ба ФЗО-гэй һургуулинуудай тоohоо һураашадай тусхай отрядуудые эмхидхэхые ажалай резервнүүдэй Главна Управленние үилгалха.

10. Тусхай ремесленнэ училищинуудай һураашад турба дахин эдеэлхэ гэжэ тогтоохо.

Тусхай ремесленнэ училищинуудай һураашадай эдеэ хоолой продуктнуудай сүүдхын нормые баталха.

СССР-эй Наркомторг болбол тусхай ремесленнэ училищинуудай һураашадые турба дахин эдеэлүүлхэ эдеэ хоолой фондынуудые ажалай резервнүүдэй Главна Управленидэ үүсгалтагүйгөөр гаргажа үгэжэ байхые хангаха ёһотой.

11. Тусхай ремесленнэ училищинуудай һураашадта, мүн тэрэшэлэн тэдэ училищинуудай хүтэлбэрилхы составта ремесленнэ түмэрзамай училищинуудай һурагшадта тогтоогдоһон нормын ёһоор, һайн шанартай формённо хубсаһые, гутал, готор хубсаһан ба үнтарн нэбтэри, тэрэ тоодо хоёр жэл соо үмдэхэ болзортойгоор шэрүүн нормоор нэхэмэл шинель үгэжэ байха.

12. СССР-эй Наркомтекстиль ба СССР-эй Наркомлегпром болбол Ажалай резервнүүдэй Главна Управлениин захилай ёһоор тэрээнэй фондынуудһаа шухала хэрэглэгдэхэ, һайн шанартай бүд ба мүн арһаан, хром ба шара чулуунуудые энэ оной октябриин 1-һээ гожом бэшэ гаргажа үгэхэ ёһотой.

13. Тусхай ремесленнэ училищинуудай һурагшадай хамтын байрада үгэхын тулада Ажалай резервнүүдэй Главна Управленидэ 9.200 түмэр орос сеткэтэй ээрынь, мүн Ажалай резервнүүдэй Главно Управлениин захилаар өжэжэ инвентарь (стол, стул, түмбочка ба бусадые) хоёр һарын болзоор соо бүтээжэ үгэхые РСФСР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Промкооперациин управлениие үилгалха.

14. Тусхай ремесленнэ училищинуудта 50 һурагшад бүхэндэ нэгэ воспитателиин тушаал бии болгохые Ажалай резервнүүдэй Главно Управленидэ зүбшөөрхэ.

15. Баһан штадууд дээрээ нэмэжэ тусхай ремесленнэ училищинуудай 10 хүнэй штадтай таһан эмхидхэхые Ажалай резервнүүдэй Главно Управленидэ зүбшөөрхэ.

ҮХИБҮҮДЭЙ ТУСХАЙ БАЙШАНГУУД ТУХАЙ

16. Энэ оной сентябрь—ноябрь һара соо үхибүүдэй тусхай байшангуудые хамта дээрээ 16.300 үхибүүдэй, тэрэ тоо соо: РСФСР-тэ—13.1000 хүнэй байхаар эмхидхэхые РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросые үилгалха, гэбэл—

Краснодарска хизаарта 1.500 хүнэй
Ростовско областьдо 1.500 хүнэй
Ставропольска хизаарта 1.300 хүнэй
Сталинградска областьдо 1.500 хүнэй
Курска областьдо 8.000 хүнэй
Орловско областьдо 1.500 хүнэй
Смоленкскэ областьдо 800 хүнэй
Калининска областьдо 1.200 хүнэй
Воронежско областьдо 3.000 хүнэй
УССР-тэ 3.200 хүнэй, тэрээнһээнь:
Ворошиловградска областьдо 1.200 хүнэй
Харьковска областьдо 2.000 хүнэй.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудта 3-һаа 13 хүртэрхи наһанай хүбүүд ба басагад абтаха гэжэ тогтоохо.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудые эмхидхэхэ ябадалые ба тэдэнэй хүдэлмэрние үдэр бүхэндэ хямгадажа байхые СССР-эй НКВД-дэ даалгаха.

17. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта шухала хэрэгтэй байрануудые оложо, тэдээнние тааруулан заһабарилха ба үхибүүдэй байшангуудые хэрэгтэй ажахын түхеэрэлгэнүүд ба инвентарьнуудаар (орон, стол, стул, кухнин ба столовын амһартануud гэхэ мэтэнүүдээр) хангахые ВКП(б)-гэй обкомуудай (крайкомуудай) нэгэлэгээр секретарьнуудые ба облисполкомуудай (крайисполкомуудай) түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

18. Үхибүүдэй тусхай байшангуудай хүүгэдые эдеэ хоолой продуктнуудаар түрүүшын ээлжээндэ таһалгаряагүйгөөр хангаха гэжэ СССР-эй Наркомторгые үилгалха.

19. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта үгэхын тулада бүд элэй ба ажаүйлэдбэриин товарнуудые, тэрэ тоohоо: 25 процентыень—сентябрь соо рыночнэ фондһоо ба 75 процентыень—октябрь соо РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросуудай фондынуудһаа гаргажа РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросто тусхай зорилгото бараан болгожо үгэхые СССР-эй Наркомтекстиль ба Наркомлеспромые үилгалха.

20. Үхибүүдэй тусхай гэрнүүдтэ, ажахын түхеэрэлгэ ба инвентарьнуудые бүтээжэ РСФСР-эй Наркомпросто үгэхые РСФСР-эй Наркомместпромые үилгалха

21. СССР-эй Наркомздравые иигэжэ үилгалха:

а) энэ оной сентябрь—ноябриин туршо соо нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 һууритайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл

Краснодарска хизаарта 100 һуури
Ставропольска хизаарта 50 һуури
Ростовско областьдо 100 һуури
Воронежско областьдо 250 һуури
Курска областьдо 300 һуури
Орловско областьдо 200 һуури
Смоленскэ областьдо 200 һуури
Сталинградска областьдо 150 һуури
Калининска областьдо 100 һуури
Ворошиловградска областьдо 100 һуури
Харьковска областьдо 200 Һуури.

б) тусхай ремесленнэ училищинуудта (хизаарнуудта) нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 хүүрийтайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл

Краснодарска хизаарта 100 Һуури
Ставропольска хизаарта 50 Һуури
Ростовско областьдо 100 Һуури
Воронежско областьдо 250 Һуури
Курска областьдо 300 Һуури
Орловско областьдо 200 Һуури
Смоленскэ областьдо 200 Һуури
Сталинградска областьдо 150 Һуури
Калининска областьдо 100 Һуури
Ворошиловградска областьдо 100 Һуури
Харьковска областьдо 200 Һуури.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудта 3-Һаа 13 хүртэрхи наһанай хүбүүд ба басагад абтаха гэжэ тогтоохо.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудые эмхидхэхэ ябадалые ба тэдэнэй хүдэлмэрние үдэр бүхэндэ хямгадажа байхые СССР-эй НКВД-дэ даалгаха.

17. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта шухала хэрэгтэй байрануудые оложо, тэдээнние тааруулан заһабарилха ба үхибүүдэй байшангуудые хэрэгтэй ажахын түхеэрэлгэнүүд ба инвентарьнуудаар (орон, стол, стул, кухнин ба столовын амһартануud гэхэ мэтэнүүдээр) хангахые ВКП(б)-гэй обкомуудай (крайкомуудай) нэгэлэгээр секретарьнуудые ба облисполкомуудай (крайисполкомуудай) түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

18. Үхибүүдэй тусхай байшангуудай хүүгэдые эдеэ хоолой продуктнуудаар түрүүшын ээлжээндэ таһалгаряагүйгөөр хангаха гэжэ СССР-эй Наркомторгые үилгалха.

19. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта үгэхын тулада бүд элэй ба ажаүйлэдбэриин товарнуудые, тэрэ тоohоо: 25 процентыень—сентябрь соо рыночнэ фондһоо ба 75 процентыень—октябрь соо РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросуудай фондынуудһаа гаргажа РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросто тусхай зорилгото бараан болгожо үгэхые СССР-эй Наркомтекстиль ба Наркомлеспромые үилгалха.

20. Үхибүүдэй тусхай гэрнүүдтэ, ажахын түхеэрэлгэ ба инвентарьнуудые бүтээжэ РСФСР-эй Наркомпросто үгэхые РСФСР-эй Наркомместпромые үилгалха

21. СССР-эй Наркомздравые иигэжэ үилгалха:

а) энэ оной сентябрь—ноябриин туршо соо нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 хүуритайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл

Краснодарска хизаарта 100 Һуури
Ставропольска хизаарта 50 Һуури
Ростовско областьдо 100 Һуури
Воронежско областьдо 250 Һуури
Курска областьдо 300 Һуури
Орловско областьдо 200 Һуури
Смоленскэ областьдо 200 Һуури
Сталинградска областьдо 150 Һуури
Калининска областьдо 100 Һуури
Ворошиловградска областьдо 100 Һуури

Харьковска областьдо 200 Һуури.

б) тусхай ремесленнэ училищинуудта (хизаарнуудта) нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 Һуурийтайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл:

Краснодарска хизаарта 100 Һуури
Ставропольска хизаарта 50 Һуури
Ростовско областьдо 100 Һуури
Воронежско областьдо 250 Һуури
Курска областьдо 300 Һуури
Орловско областьдо 200 Һуури
Смоленскэ областьдо 200 Һуури
Сталинградска областьдо 150 Һуури
Калининска областьдо 100 Һуури
Ворошиловградска областьдо 100 Һуури

Харьковска областьдо 200 Һуури.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудта 3-Һаа 13 хүртэрхи наһанай хүбүүд ба басагад абтаха гэжэ тогтоохо.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудые эмхидхэхэ ябадалые ба тэдэнэй хүдэлмэрние үдэр бүхэндэ хямгадажа байхые СССР-эй НКВД-дэ даалгаха.

17. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта шухала хэрэгтэй байрануудые оложо, тэдээнние тааруулан заһабарилха ба үхибүүдэй байшангуудые хэрэгтэй ажахын түхеэрэлгэнүүд ба инвентарьнуудаар (орон, стол, стул, кухнин ба столовын амһартануud гэхэ мэтэнүүдээр) хангахые ВКП(б)-гэй обкомуудай (крайкомуудай) нэгэлэгээр секретарьнуудые ба облисполкомуудай (крайисполкомуудай) түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

18. Үхибүүдэй тусхай байшангуудай хүүгэдые эдеэ хоолой продуктнуудаар түрүүшын ээлжээндэ таһалгаряагүйгөөр хангаха гэжэ СССР-эй Наркомторгые үилгалха.

19. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта үгэхын тулада бүд элэй ба ажаүйлэдбэриин товарнуудые, тэрэ тоohоо: 25 процентыень—сентябрь соо рыночнэ фондһоо ба 75 процентыень—октябрь соо РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросуудай фондынуудһаа гаргажа РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросто тусхай зорилгото бараан болгожо үгэхые СССР-эй Наркомтекстиль ба Наркомлеспромые үилгалха.

20. Үхибүүдэй тусхай гэрнүүдтэ, ажахын түхеэрэлгэ ба инвентарьнуудые бүтээжэ РСФСР-эй Наркомпросто үгэхые РСФСР-эй Наркомместпромые үилгалха

21. СССР-эй Наркомздравые иигэжэ үилгалха:

а) энэ оной сентябрь—ноябриин туршо соо нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 Һуурийтайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл

Краснодарска хизаарта 100 Һуури
Ставропольска хизаарта 50 Һуури
Ростовско областьдо 100 Һуури
Воронежско областьдо 250 Һуури
Курска областьдо 300 Һуури
Орловско областьдо 200 Һуури
Смоленскэ областьдо 200 Һуури
Сталинградска областьдо 150 Һуури
Калининска областьдо 100 Һуури
Ворошиловградска областьдо 100 Һуури

Харьковска областьдо 200 Һуури.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудта 3-Һаа 13 хүртэрхи наһанай хүбүүд ба басагад абтаха гэжэ тогтоохо.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудые эмхидхэхэ ябадалые ба тэдэнэй хүдэлмэрние үдэр бүхэндэ хямгадажа байхые СССР-эй НКВД-дэ даалгаха.

17. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта шухала хэрэгтэй байрануудые оложо, тэдээнние тааруулан заһабарилха ба үхибүүдэй байшангуудые хэрэгтэй ажахын түхеэрэлгэнүүд ба инвентарьнуудаар (орон, стол, стул, кухнин ба столовын амһартануud гэхэ мэтэнүүдээр) хангахые ВКП(б)-гэй обкомуудай (крайкомуудай) нэгэлэгээр секретарьнуудые ба облисполкомуудай (крайисполкомуудай) түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

18. Үхибүүдэй тусхай байшангуудай хүүгэдые эдеэ хоолой продуктнуудаар түрүүшын ээлжээндэ таһалгаряагүйгөөр хангаха гэжэ СССР-эй Наркомторгые үилгалха.

19. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта үгэхын тулада бүд элэй ба ажаүйлэдбэриин товарнуудые, тэрэ тоohоо: 25 процентыень—сентябрь соо рыночнэ фондһоо ба 75 процентыень—октябрь соо РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросуудай фондынуудһаа гаргажа РСФСР-эй ба УССР-эй Наркомпросто тусхай зорилгото бараан болгожо үгэхые СССР-эй Наркомтекстиль ба Наркомлеспромые үилгалха.

20. Үхибүүдэй тусхай гэрнүүдтэ, ажахын түхеэрэлгэ ба инвентарьнуудые бүтээжэ РСФСР-эй Наркомпросто үгэхые РСФСР-эй Наркомместпромые үилгалха

21. СССР-эй Наркомздравые иигэжэ үилгалха:

а) энэ оной сентябрь—ноябриин туршо соо нялха хүүгэдэй тусхай байшангуудые 1750 Һуурийтайгаар областьнуудта (хизаарнуудта) иигэжэ хубаарилан эмхидхэхэ гэбэл

Краснодарска хизаарта 100 Һуури
Ставропольска хизаарта 50 Һуури
Ростовско областьдо 100 Һуури
Воронежско областьдо 250 Һуури
Курска областьдо 300 Һуури
Орловско областьдо 200 Һуури
Смоленскэ областьдо 200 Һуури
Сталинградска областьдо 150 Һуури
Калининска областьдо 100 Һуури
Ворошиловградска областьдо 100 Һуури

Харьковска областьдо 200 Һуури.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудта 3-Һаа 13 хүртэрхи наһанай хүбүүд ба басагад абтаха гэжэ тогтоохо.

Үхибүүдэй тусхай байшангуудые эмхидхэхэ ябадалые ба тэдэнэй хүдэлмэрние үдэр бүхэндэ хямгадажа байхые СССР-эй НКВД-дэ даалгаха.

17. Үхибүүдэй тусхай байшангуудта шухала хэрэгтэй байрануудые оложо, тэдээнние тааруулан заһабарилха ба үхибүүдэй байшангуудые хэрэгтэй ажахын түхеэрэлгэнүүд ба инвентарьнуудаар (орон, стол, стул, кухнин ба столовын амһартануud гэхэ мэтэнүүдээр) хангахые ВКП(б)-гэй обкомуудай (крайкомуудай) нэгэлэгээр секретарьнуудые ба облисполкомуудай (крайисполкомуудай) түрүүлэгшэнэрые үилгалха.

18. Үхибүүдэй тусхай байшангуудай хүүгэдые эдеэ хоолой продуктнуудаар түрүүшын ээлжээндэ таһалгаряагүйгөөр хангаха гэжэ СССР-эй Наркомторг